

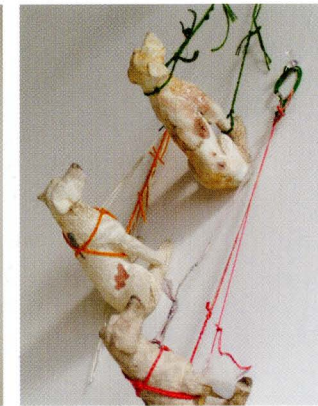
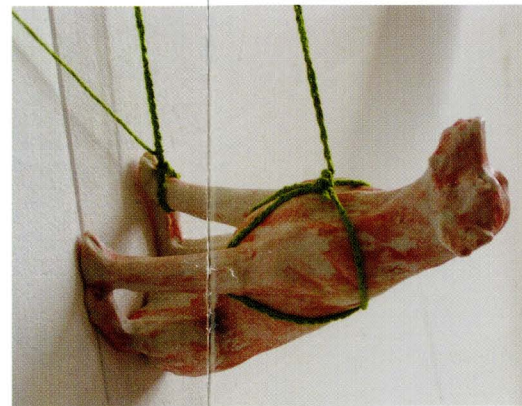
TALIA TOKATLY ARS CERAMICA טליה טוקטלי

ראשיתם של האובייקטים המוצגים בתערוכה בחפצים מחומרים שונים שהיו מונחים על מדפים בבית ילדותי. חפצים נותרים מבית שנמחק, האובייקטים נוצרו מחדש בפורצלן. כל אחד מהחפצים שוכפל ועם זאת עבר שינויים של צורה, מין או זהות. תערוכה זו חוקרת-עוקבת אחר קו התפר שבין חיים-חפצים-אומנות-מקום. המיצב בחלל הגלריה יוצר תרחישים חדשים בהם הזיכרון החפצי מוליך את היצירה.

עבודות

אילה אשלח
ההעפלה אל האורסט
ילד/ילדה
אריח/אריח
אני רוקמת משמע
הזונה שלי
נאום החפץ

שמחת הכתיבה

לֹאן רָצָה הָאִלָּה הַכְּתוּבָה דָּרָךְ הַיַּעַר הַכְּתוּב?
לְשִׁתוֹת מָמִים כְּתוּבִים,
שִׁישְׁקָפוּ אֶת פִּיהָ הַקָּטָן כְּנִיר־הַעֲמָקָה?
מִדֹּעַ הִיא זֹקֶקֶת רֹאשׁ, הָאֵם הִיא שׁוֹמֶצֶת מִשְׁהוּ?
שְׁעוֹנָה עַל אַרְבַּע רַגְלִים קִטְנוֹת שֶׁשְׁאֵלִי מִהֲמַצִּיאוֹת
תַּחַת אֲצָבָעוֹתַי מְנִיעָה אֲזִנְיָה.

ויסלבה שימבורסקה (קטע מהשיר)
תירגם מפולנית: רפי וייכרט, אטלנטיס, 1993

תרחישים של דימוי וחומר

פעולות ראשוניות של יציקה והרכבה, כמו גם שחזורן של תבניות מהן נוצקו במקור חפצי נוי ביתיים, מתקיימות בבסיסן של רבות מעבודותיה של טליה טוקטלי, המוצגות בתערוכה זו.

תחילתו של תהליך העבודה בבחירתם של חפצים שאולים מן העבר, שהיו בבית ילדותה. חפצים אלה מחומרים שונים, חלקם נשמרו בשלמותם, חלקם טעוני השלמה, שחזור, הדבקה ותיקון. מושגים טעונים אלה של תיקון, השלמה ושחזור קשורים ישירות לאופיים השביר של החומרים מהם עשויים המוצגים בתערוכה זו - פורצלן, קרמיקה. אלה חומרים בעלי עבר מפואר והווה משמעותי לא פחות, הכרוכים באופני התפיסה השונים של שבירותם. אם בעבר שמירתם של החפצים שלמים, נתפסה כערך חשוב, הרי כיום שבירותם עשויה להיתפס רצויה לתרבות הצריכה של ימינו, המעודדת השלכתו של "ישן" מפני "חדש".

יכולת האבחנה החדה של טוקטלי מנסחת אפשרויות שונות המתקיימות על קו שבר עקרוני זה. החלפה מתמדת של חפצים מעמידה בסימן שאלה את עצם יכולת התהוות ונצירתו של זיכרון. מתהליך זה אפשר ללמוד כי גם הזיכרון, הינו תוצאה של תהליכי עריכה, הוספה וגריעה. פעולות אלה קרובות ואולי זהות, לפעולותיה של טוקטלי באשר לחפצים הנתונים.

עבודות אלו חורגות אל מעבר לזיכרון: אל היכולת לכתוב, לערוך ולשכתב תרחישים רבים לחפץ, שהיה בתחילה אחד ויועד לשימוש מוגבל של קישוט. תרחישים אלה מזמינים גם התערבות פעילה בגורלו של אותו חפץ. מה שהיה בעבר חפץ נוי שביר והוצב ככזה, עובר מגוון רחב של שינויים. חלקם נוגעים במה שנראה כאכזרי - פגימה מכוונת, שבירה או חיתוך.

גיוונם של החפצים תוצרי אותה תבנית לא עוסק בזהות אלא מצביע על ההפך - תשומת לב ליכולת הגיוון וההשתנות. הרצון לנתק את החפצים מקיום סביל כחפצי חן, יכול להיקרא כמעין ניסיון הנפשה

והחייה שלהם. כל ניסיון מעין זה דורש יכולת השתנות ומתקופ זה נושא בקרבו חיים, לדוגמה האריח נושא הכיתוב: "אני רוקמת משמע אני קיימת, אמרה היפהפיה הנרדמת".

הריבוי התעשייתי של החפצים מאפשר שינויים שונים - חידוש, העלמה והתפוגגות. אלה מתחילים בשיחזור התבניות לפיהן הוכנו החפצים - האיילה, הרקדנית, הילד והכלב, ומבוצעים במגוון דרכים - הכפלה קיטוע או חיבור, תוך בנייה מחדש אל תוך מצבים הטוענים אותם במשמעויות חדשות. טוקטלי מייצרת ריבוי של כפילים באמצעותם היא מביימת סיטואציות בהן היא מביאה לאובדנם אך בו זמנית גם לתחייתם של חפצים אלו.

יכולות העריכה וההצבה המסגירות את חשיבות המושג מיצב בהקשרה של תערוכה זו, הינן עקרוניות ולא נטולות אירוניה. הטיפול בפרטי האובייקט עצמו, כמו גם השימוש ביחידות מרובות הוא בסיס להצבות שונות המתקיימות בסטודיו ובהמשך בחלל התערוכה. המונח "עריכה" כאמור מהותי בהקשר זה - מדובר בתחביר אישי. חלקים דומים - אך לא זהים - קיבלו על עצמם תוספות דוגמת זממים, מחסומים ורצועות קלועות. הרכבתם אל תוך סביבה חדשה מעניקה משמעות נוספת למשמעויות הריסון המיידיות.

לחפצי נוי שהיו נטולי מיניות מובהקת במקור, מתווספים איברי מין או כותרות המתייחסות למין כגון "ילד/ילדה" או "הזונה שלי". בכך, מועלות אל פני השטח משמעויות שאין אנו נוטים בדרך כלל לייחס לחפצים כאלה ואנו מוזמנים להידרש לסוגיות כמו "שימוש באדם כאובייקט מיני" מצד אחד ול"אובייקט של תשוקה" מצד שני.

אופני טיפול אלה מפקיעים את חפצי הנוי ממקומם הנעים והעיטורי בעבר, ומציב אותם בעמדה מתריסה, טעונה במשמעויות שחלקן חדשות לחפץ זה וחלקן נדמות כמתבקשות דוגמת האיילה הלכודה. המצב של היות לכוד כבר היה גלום בהם ממילא: חומר לכוד בתבנית, אובייקט לכוד במצבו כחפץ לנוי.

לטיפול זה בחפצים אופי אירוני משהו ויש בו כדי לפתוח פתחים פיזיים כמו גם מטאפוריים. אלה מחלצים ממה שהיה למראית עין קישוט גרידא, אפשרויות שלעולם לא היינו מעלים בדעתנו כתרשישים אפשריים.

ד"ר ורד זפרן גני

[illegible]

טליה טוקטלי

מלמדת באקדמיה לאמנות ועיצוב בצלאל ובוגרת האקדמיה
אמן-מורה באגף הנוער של מוזיאון ישראל
ילדת ישראל, 1949

מבחר תערוכות יחיד

"סוויטה לבית בהשאלה", פיסול וכוריאוגרפיה, גלריה דפנה נאור, 2000
"ילד | ילדה | חי | צומח | דומם", גלריה עמי שטייניץ, 2000
גלריה שרה קונפורטי, יפו 1993
מוזיאון הרצליה 1987

מבחר תערוכות קבוצתיות

"הפרחים של אנה", בית טיכו, מוזיאון ישראל, ירושלים 2005/6
"אורים", מוזיאון ישראל, ירושלים 2005
הביאנלה לקרמיקה, מוזיאון ארץ-ישראל תל-אביב 2002, 2004
"אל-פאח'ורה", הגלריה לאמנות, אום-אל-פחם 2003
"מונח ברקמות העור", הגלריה לאמנות, קרית-טבעון 2002
FEMINA SAPIENS, בית האמנים, ירושלים 1996
"ארטפוקוס", המוזיאון הפתוח תפן, 1994
תערוכות בינלאומיות בלונדון, ניו יורק, פאנצה, פריז, קאסל, קיוטו

אוצרות

"ידיים", אגף הנוער, מוזיאון ישראל, ירושלים 2001-2002
פרויקט "נדבך", בית האמנים, ירושלים 1998
חברת ועדות שיפוט:
פרסי משד החינוך והתרבות - עידוד היצירה 1997 ופרסי העיצוב 2004
חברת מערכת C1280 - כתב עת לאמנות הקרמיקה

פרס וציונים לשבח

עידוד היצירה, המדור לאומנויות פלסטיות, משד החינוך והתרבות, 1996
World Triennial Exhibition of Small Ceramics זאגרב, יוגוסלביה, 1987

אתר האמנית www.TaliaTokatly.net

